

ADVIES NR. 2.419

Zitting van dinsdag 30 april 2024

Impact van de hervorming van het ondernemingsrecht op de sociale reglementering – De overgang van de “vennootschap met sociaal oogmerk” (VSO) naar de “vennootschap erkend als sociale onderneming” (erkende SO)

***

ADVIES NR 2.419

Impact van de hervorming van het ondernemingsrecht op de sociale reglementering – De overgang van de “vennootschap met sociaal oogmerk” (VSO) naar de “vennootschap erkend als sociale onderneming” (erkende SO)

Bij brief van 8 juli 2020 heeft de heer K. Snyders, administrateur-generaal van de RSZ, in naam van de leden van het beheerscomité van de RSZ, het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over de gevolgen van de hervorming van het ondernemingsrecht op de sociale reglementering.

De bespreking van deze problematiek werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen en Sociale Zekerheid.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 30 april 2024 het volgende unanieme advies uitgebracht.

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

1 ONDERWERP EN DRAAGWIJDTE VAN DE ADVIESAANVRAAG

Bij brief van 8 juli 2020 heeft de heer K. Snyders, administrateur-generaal van de RSZ, in naam van de leden van het beheerscomité van de RSZ, het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over de gevolgen van de hervorming van het ondernemingsrecht op de sociale reglementering.

Meer bepaald wordt gewezen op:

- de invoeging van het Boek XX (insolventierecht) in het Wetboek van economisch recht (inwerkingtreding op 1 mei 2018);
- de uitvaardiging van de wet van 15 april 2018 houdende hervorming van het ondernemingsrecht (inwerkingtreding op 1 november 2018); en
- de invoering van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (hierna: WVV) (inwerkingtreding op 1 mei 2019).

In de adviesvraag wordt de Raad ervan op de hoogte gebracht dat er een werkgroep werd opgericht om de impact van deze hervormingen op de sociale reglementering in kaart te brengen. Deze werkgroep bevat vertegenwoordigers van de RSZ, de FOD WASO, het Sluitingsfonds, het RSVZ en de FOD Sociale Zekerheid.

De werkgroep heeft een overzicht opgesteld van de sociale reglementering die moet worden aangepast en heeft ook voorstellen geformuleerd voor de aanpassingen aan de desbetreffende bepalingen.

Daarnaast heeft de werkgroep enkele fundamentele kwesties onderzocht (het voorwerp van drie afzonderlijke nota's), namelijk:

- de definiëring van het begrip "vrij beroep";
- de vervanging van het onderscheid "commercieel/niet-commercieel"; en
- de overgang van de "vennootschap met sociaal oogmerk" (VSO) naar de "vennootschap erkend als sociale onderneming" (erkende SO).

De Raad wordt gevraagd om zich uit te spreken over:

- de door de werkgroep gedane voorstellen tot aanpassing van de sociale reglementering; en
- de openstaande vragen in het kader van de geschetste problematiek met betrekking tot het vervangen of (her)definiëren van voornoemde begrippen.

Aangaande de definitie van "vrij beroep" in het kader van de sluitingswet en het bevoegdheidsgebied van het paritair comité nr. 336 heeft de Raad op 18 juli 2023 het unanieme advies nr. 2.374 uitgebracht.

In voorliggend advies spreekt de Raad zich uit over de kwestie van de overgang van de "vennootschap met sociaal oogmerk" (VSO) naar de "vennootschap erkend als sociale onderneming" (erkende SO).

2 STANDPUNT VAN DE RAAD

De Raad heeft kennisgenomen van de nota opgesteld door de werkgroep betreffende de overgang van de "vennootschap met sociaal oogmerk" (VSO) naar de "vennootschap erkend als sociale onderneming" (erkende SO).

In deze nota wordt de huidige stand van zaken uiteengezet waarbij de problematiek van de impact van de afschaffing van de VSO op de sociale reglementering wordt geschetst en waarbij mogelijke oplossingen worden voorgesteld.

2.1 **Problematiek**

- Vóór de invoering van het nieuwe WVV¹ kon elke vennootschap met rechtspersoonlijkheid (VOF, CVBA, CVOA, BVBA, NV, CommV, ...) zich een vennootschap met sociaal oogmerk (VSO) noemen, indien de vennootschap niet gericht was op de verrijking van haar vennoten en wanneer in haar statuten de door art. 661 van het oude Wetboek van vennootschappen vereiste bepalingen waren opgenomen. Eén van de vereiste bepalingen in de statuten betrof de expliciete vermelding dat de vennoten geen of een beperkt vermogensvoordeel nastreven.
- Sinds de inwerkingtreding van het nieuwe WVV op 1 mei 2019 kunnen geen nieuwe VSO's meer worden opgericht. Dit werd vervangen door een erkenning als "sociale onderneming". Voor de bestaande VSO's werd voorzien in een overgangsregeling.

Een coöperatieve vennootschap (hierna CV) kan worden erkend als sociale onderneming wanneer voldaan wordt aan de voorwaarden overeenkomstig artikel 8:5 van het WVV en art. 6 van het koninklijk besluit van 28 juni 2019 tot vaststelling van de voorwaarden van de erkenning als landbouwonderneming en als sociale onderneming.

Inzake de uitkering van enig vermogensvoordeel aan haar aandeelhouders door de CV die als sociale onderneming erkend wil worden, bepaalt artikel 8:5, § 1, derde lid van het WVV dat dit niet hoger mag zijn dan de rentevoet vastgesteld voor de coöperatieve vennootschappen.

- Eén van de belangrijke verschillen met de regeling vóór de hervorming is dat niet meer in de statuten uitdrukkelijk vermeld hoeft te worden dat de vennoten geen of een beperkt vermogensvoordeel nastreven.
- Het feit dat in de statuten is opgenomen dat de vennoten geen vermogensvoordeel nastreven is echter van belang voor het toepassingsgebied van bepaalde paritaire comités, alsook voor de toepassing van enkele wettelijke bepalingen (bv. in het kader van de uitsluiting van monitoren uit het toepassingsgebied van de RSZ-wet, in het kader van startbanen en in het kader van sluiting van ondernemingen).

---

¹ WVV: Wetboek van vennootschappen en verenigingen

Om hieraan op gepaste wijze gevolg te geven werd door de werkgroep aan de sociale partners 3 mogelijke oplossingen voorgesteld.

2.2 **Voorgestelde oplossing**

De Raad heeft kennisgenomen van de verschillende oplossingen die door de werkgroep werden voorgesteld.

Het betreft volgende opties:

- het onderscheid behouden tussen de erkende sociale ondernemingen die in hun statuten uitdrukkelijk bepalen dat de vennoten geen enkel vermogensvoordeel nastreven, en de andere;
- beschouwen dat alle erkende sociale ondernemingen behoren tot de profitsector;
- beschouwen dat alle erkende sociale ondernemingen behoren tot de non-profit.

De Raad kiest voor de oplossing waarbij het onderscheid wordt behouden tussen de erkende sociale ondernemingen die in hun statuten uitdrukkelijk bepalen dat de vennoten geen enkel vermogensvoordeel nastreven, en de andere, omdat deze in de praktijk nog effectief zullen voortbestaan en worden opgericht en deze oplossing het best aansluit bij de huidige realiteit.

Het voordeel van deze oplossing is dat alles kan behouden blijven zoals het is. Het volstaat om in de wetgeving het woord "VSO" te vervangen door de woorden "erkende sociale onderneming".

***